

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP. A debreczeni-vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre 10 ft. Nagyjából 2 ft 50 kr.

Hirdetési díj: Űrlapokhoz kétszeres ár. Nagyobb terjedelmű, mint azelőtt több tetszőleges, alku szerinti a legolcsóbb árért.

Ausztria-Magyarország a portánkat... A portához intézendő azonos...

Table with 2 columns: Item (e.g., búza, kender) and Price (e.g., 8.46-9.76 kr.).

Szabó József, szerkesztő és kiadótulajdonos.

Hirdetmény. helyi János békés grúli ügyvéd...

Magyarországi kir. ügyvezető... Bay jegyző.

temben... munkával... AKAT

lakat... József, Nőrszabó. Midőn én a képhöz közeledtem...

Bucsu-majális.

Debreczen, május 30. A főiskolai, most már néhai tűzoltó ifjuság ma tartja utolsó majálisát.

Igénye ugye szólván, semmi sem volt, a romlatlan tűzkezelés használni igyekezett az emberiségnek, az emberiségért.

Nem akarunk itt vitatásába bocsátkozni annak, hogy az állandó önkényes tűzoltó-egylet...

Midőn még mi csak magyarok, és nem egyszeresind osztrák magyarok voltunk...

Ma anyagi világban élünk, csupán gépekre van szükségünk mindent.

Nem új dolog, mikor hazánkat vesz fenyegette, mindig a tanuló ifjuságot igyekeztek első sorban a legzorosabb kordába szorítani...

Jöhét és jönni is fog a tanuló ifjuság.

A DEBRECZENI TÁRCZAJA. Olaszthoni utirajzok. St. Urbanoi szent Mária, ki véres könnyeket sir.

Midőn én a képhöz közeledtem, tisztán láttam, hogy a Madona, mindkét szemének szegleteiből rőrs csöcek csurogtak le a kép borszában...

szuságra — ha nem akarna egészen osztrák-magyar lenni — erősebb nyomás is, az is el fog mulni, s nekünk alapos reményünk van, hogy, ha városunkban az osztrák-magyar vezető férfiak helyett osztrák magyar emberek intézkednek...

Az országgyűlés — a kormány intenciói szerint — a jelen ülésének folyamán a tiszavideki vasút megvásárlásáról szóló törvényjavaslaton s néhány apróbb előterjesztésen kívül — a mely utóbbiak közt a regnálás küldöttség is valószínűleg ott lesz...

A képviselőház tegnapi ülésén a tiszavideki vasút megvásárlásáról törvényjavaslat tárgyalása folyamán a ház 133 szavattal 113 ellenében elvetette Hegedűs Sándor ismeretes indítványát, s elfogadta a különvéleményt, hogy a sztrádból a sokat emlegetett 5 § hagyassék ki s végül az egész javaslatra újból a pénzügyi bizottsághoz utasította.

A keleti kérdés. A hatalmak által a portához intézendő együttes jégjegyet, Göschent és Tissot megérkezése után Konstantinápolyban fogják szerkesztetni, a hatalmak eléle fogadást végett terjeszteni, s azután a portának átnyújtani.

A hatalmak közti egyetértés a Granville angol külügyér köriratának fogadtatása s a későbbi közlemények által bebizonyult. — A jegyzék a porta gyűlését a moztenségről, a görög és örmény kérdése fogja felhívni.

A hatalmak ki fogják jelenteni, hogy a területi átengedés Montenegroknak, nem történt meg szabályszerűen, utasítván a portát, jelenjen meg ama rendszabályokat, melyek foganatba vésztettek, hogy a kérdés megoldásuk s összekötésük megakadályozassanak.

Görögországot illetőleg a jegyzék felemlítendő, hogy a porta határozatával a bizottság akciószabadságának s biztonságának garanciájára néve kielégítő alkalmak nem választott.

Tagadó válasza esetén a Berlinben összeülő értekezlet fogja megállapítani a határokat s a hatalmak javaslatának foganatba vétele iránti eszközök fölött határozatot fog hozni.

Örményországra vonatkozólag a portát utasítani fogják, hogy ebbeli intézkedéseit haladéknélkül tudassa a hatalmakkal.

Zichy Ferraris Viktor gróf. Tegnap délután kaptuk Budapestről az értesítést táviratilag, hogy Zichy Ferraris Viktor gr. tegnap délután fél 12 órakor meghalt.

Tegnap fél 11-kor rosszul lett. Óriási fájdalmi voltak. Arról panaszkodott, hogy melében olyan tompa fájdalom érez, mintha összeszorították a szívét.

Nem tudom, hogy mind érzelmek lelkesítettek engemet ezen pompás város meglátásakor, de arra igen jól emlékszem, hogy az uton a mi vendégfogadónkij oly sokféle jellemű, minden nagyságu és alakú papot láttam,

Azsal folytaták a dörzsölést, mely annál erősebb vált, minél inkább lassudott az erőverése. — Minek kintostok annyit, — kiáltott Zichy ismét, — hiszen ugyis hiába már minden. — Dehogy, méltóságos uram, — felelt az egyik orvos, — es fog segíteni, ha fájdalommas is.

Ugyan-e pillanatban Zichy elveszté eszméletét, visszaesett fekhelyére, és csak lassu, mély hörgése mutatá, hogy még él.

Ut perocsal későbbben Zichy roppant kindolása között felült ágyában, megévesedett szemmel szélel nézett a körülötte állók között, arckifejezése valakit meglátott volna, kapkodott aha lélekzet után, egy tompa nyögés — a melytől esett vissza párnái közé. Meghalt. Adja meg neki a föld azt a nyugalmat, amit a életében nem talált fel.

Béke poraira! Külföldi szemle. Debreczen, május 29. — A berlini értekezlet tervét elviben az összes hatalmak elfogadták.

Hol lesz a kongresszus? Az angol kormány azt fogja javaslatba hozni, hogy az európai konferencia Párisban tartassék meg. Oroszországgal meg azt akarja, hogy Konstantinápolyban legyen.

A titok. Zichy-Ferraris Viktor gróf a párbaj előtt közvetlenül iratokat készített, s azokat egyik budapesti közjegyzőnél letette, azon meghagyással, hogy halála esetén nyilvánosságra hozandók.

A szomorú eset bekövetkezett. Zichy Viktor jobb házába költözött, de hátrahagyott bizonyos iratokat, melyek a politikai magassabb légkörben élő szervezetek egyének viselt dolgairól fogják a leplet lehozni.

Már életében is mondta, hogy több fűruttott a kormány körében rá fog bizonyítani scandaolos dolgokat. Zichy nem tudta a titokt lelken viselni. Az eshetőségre elkészítve, — biztos kézbe tette le.

A titok tehát napfényre fog jönni. Haymerle bölcsesége. Báró Haymerle felhívta a konstantinápolyi osztrák-magyar követet, hogy figyelmeztesse a portát, mikép es legalább azsal igazolható, hogy az alban fölkölést nem támogatja, ha Skuirit megerősítene és az albanokhoz való csatlakozást határeljárás által megakadályozná.

Ezen figyelmeztetés tekintetbevételét Konstantinápolyban az orosz és német nagykövete tanácsosnak nyilvánították. Tegnap a bécsi külügyi miniszterhez a török fővárosból a nagykövettől jelentés érkezett, melyben közöltetik, hogy a porta határozatlan késékn nyilatkozott, a figyelmeztetés értelmében eljárni.

Lám, Haymerle eljárása véletlenségéből sikert aratott. Az áldozat. Debreczen, május 29. Gr. Zichy Ferraris Viktor kisenvedett, kisenvedett halálában, kisenvedett életében. Áldozatát esett annak a gyálatos rendszernek, melyet a „dék kormány” hozott létre Magyarországon, s melyet Tizza Kálmán kormányja tökélyre vitt. A könnyen meggazdagod-

hogy magamat egy álarozos komédiába juttotnak véltm, oly tarka-barka és csodás volt a kép, mely szemem előtt elvonnult. En egybírnat megérkezésemkor sokkal petyhütebb voltam, minsem, hogy a látottakat tiszta benyomású észlelhettem volna, és a vendéglőbe érkezésem azonnal lehevértem. Lamét felélelvendérem és megerősödém, másnap están róót egy gazdaság lordának kíséretében, elindultunk, hogy a város nevezetességeit megismerjük, és kíváncsiságunk minden tekintetben teljesen kielégítettetik, Rómában oly nagy számú szép és érdekes építmény van, oly számos és gazdagon díszített templomai vannak, és gazdaság tartalma museumi tele a legdrágább műkincsekkel és ő és új világából, hogy maga a laikus ember is mind ezen pompáságok szemlélése által hatalmasan lebilincselve érzi magát, különösen a Rómában mindentűt kintülő művészi élet, az anynyi sok művész összecsalása, egy helyen a clapiasi díszes hályróv teszi Rómát, a melytől éppen is csak ezen város képes nyújtani. Csak két sőt az árrendeltetve, hogy az ideget, a volt régi nagyságu és pompáság minden bizonyítottainak közönséges bosszúsággal ellátott, a papi uradalombefolyása, mely itt, mint sehol másutt nem lép ki korlátlannal önkényre a napvilágra.

IV. Egy misé a Sixtus kápolnájában. Mindjárt az első körmenetkor az örök városban, alkalom volt erre vonatkozólag érdekes tapasztalásokat tennem. A város egyik részében, melyet közelebről meg nem nevezhetek, egy terjedelmes piacra értünk, melyen a kofák árulgatják portéikait. Ezen rikácsoló asszonyok közepette, két kamzás barátot vettem észre igen kopott és tisztátalan küljében, kik némi távolgáiban egymástól mindketten nagy messze elhangzó eszengettyükkel kezdtek a rögtönözött áru bódék között méltóságtelejesen lépdégetek, s azokat időnként esengébe honták és hangosan kiáltották: „Ki akar magának misét elvástani, csak két sőt az árakialta a cutilyá barátok egyike; de csakhamar erre kiált a másik, ki fehér reverendát visel, tehát mindenesetre más szerzetes rendszer tartozott, még erőteljesebb hangon: „Ea olvasok miséket egy soldiert.” És valóban az olvasó ar. melyet a fehérbarát a tömegnek ajánlott nagyobb megrendelésekre látogatott ösztönözni a népet, mert láttuk, hogy több egyen csatlakozott a fehérbaráthoz. Az első látván ezt, haragos tekintetet vetve lépett a csoportos, mely a fehérbarát körül képeződött, és a kiváncsi módon ballatta magát.

„Ti szamarak vagytok! ne hagyjátok magotokat ezen mentálós kármelita által megcsaltni; ő könnyebben adhatja nektek miséjét, mert ő kevesebb mint én, és a szent esz nem fog oly becses tulajdonítani az ő imádságának, mint annak a melyet én szentelték neki, mert ő csak egy legközelebb felmentel pap, én pedig mint régi prior, egyenesen közeledekem az éggel.”

„E szók után, melyeket a szegény napzámosok tiszteltetjesen hallgattak végig, sokan megöszgyentelre antyantak a fehér csukja után sorokozottak közül a föltisztelendő Prior kihátrá mögé, miattal a Harmelita a catholicus egyházaiuralom sajnóra figyelmi szabályai következtében, nem merésztel a priornek ellent mondani. Ez bessedé hátsáttal megelőgedve, jókedvel vonult tovább, hátatitotok nagy számát gyűjtőben össze maga után, kik miséket azonnal átvenni akartak, és miután az örök városban bíány templomokban nincsen, csakhamar eltűnt kofáiral és napzámosaival egy templomban, hogy a szegény lelkeket kioldítsa. (Folyt. köv.)

hatás, és a hivatalok elérésében az eszközök nem válogatása rendszerének. Sokkal nagyobb volt Zichy Viktornak a eszenvedése, bűnhődése, mint a bűne, s az ellenzéki sajtó könnyezve áll meg a kisenvedett előtt, s rá mutat, miat Tizza Kálmán áldozataira.

A Tizza kormány nem bir erkölcsi alappal, tehát könnyen támadható. A hatalomból kiszorított, s oda ismét vissza vágó ellenzék épen ugy nem válogatja az eszközöket, mint Tizza Kálmán nem válogatta a hatalom elnyerésében, és mert a hatalomra vágó ellenzék és Tizza Kálmán közt, a Tizza rendszer hibáiban részesen Gr. Zichy Viktor állott, neki kellett kisenvedni Tizza Kálmánért.

Szolgáljon ez a szomorú eset okulásul mindenkinek, hogy ki hazájának igazán akar szolgálni, annak sem mások erkölcselenségét osztotni nem szabad. Az erkölcselenség a gazdaság szűlő anyja, jaj annak az országnak, melynek kormánya az erkölcsi alapot nélkülözi.

Gr. Zichy felett sajnálkozik az összes ellenzéki sajtó, de ezen sajnálkozás nem azt jelenti, hogy az elkövetett bűnök ezután agyon halgattassanak, a sajnálkani mindenkor kötelessége a bűnré rámutatni, bár hány áldozat esik is. Mint halljuk gr. Zichy párbaja előtt emlékiratot tett le a közjegyzőnél, netalán halála esetében kinyomatandó, ez ki fogja deríteni, mennyire érdemelte meg s mennyiben és kik okozták eszenvedését.

Vidék. — A „Debreczen” levelezése. — Margitta, május 28. A folyó hó 21. és 22 ik napján beállott derek a kertii hűvelyes veteményeket vidékünk egészen megsemmisítették.

A szőlőhegyek szépen megmaradtak, kivérvén az alantabb fekvőket. Eseknek ártott egy keveset. — A gyümölcsfák is épen maradtak. A rozs gyenge, ritka a téli vizek garázdálkodása miatt.

A fővárosból. — Menekülnek a párbajozó hősök, kik Zichy Viktor meglővésénél segédkeztek. Széchenyi Béla tegnap Bécsbe utazott. Károlyi Pista pedig Nagy-Károlyban van.

— Meglepetés. Egy biztos tegnap reggel hivatalos eljárásban bekopogtatott egy ajtót. Az ajtó nem nyitk ki, kopogtatott másodszer is, mert az udvaron játszó gyermekek azt mondták, hogy a mamájok bent a szobában, az ajtó még sem nyitk fel. Kopogott, aztán zörgött, de egy hang sem hallatszott belülről. A biztos erre bátorságot vett magának és a kulcslyukon benézett a szobába. Nagy méltalással vett észre, hogy odabent a nő zilált hajjal mereren áll egy helyen. A biztos halkanakid kezdett, mert a nő különben sem állt a legjobb hírbén, és nem képrtel mást, minthogy az felakasztotta magát. Erre az ajtó fejszével kezdte fesszegetni, s a fejszével betörtte azt, mire — a bent fészülködött asszony, nevére oda áll a biztos elé, s azt kérdezé: Mit akar biztos ur?

— Gyilkossági kísérlet boszúból. Szlatek András részeges, munkakerülő napzámos Kósbányán az I. magyar sertiálaló és előlegező részvénytársaság szállásában többször volt alkalmazva, de mert folyton részegeskedett és dolgát sem végezte, a társulati ispán Knezeltis Milán őt többé nem fogadta fel. E miatt Szlatek boszút esküdtött az ispán ellen. Tegnap-

előtt este 8 órakor az utozán csakugyan megtámadta s hasán egy zsebkésével életveszélyes sűrűt ejtet, minék következtében Knezeltis azonnal lerogyott, ugy, hogy kocsin kellett hazá szállítani. Szlateket egy bűntársával azonnal elfogták s ekkor beismerete, hogy tettét boszúból követte el.

UJDONSÁGOK. — A biharmegyei orvos és gyógyszerész egylet éri közgyűlése ma délután tartott meg a városban nagytanácsot; a közgyűlésre az egylet közlő közlő Nagyvárdó is számosan voltak jelen. A közgyűlés után az egylet tagjai a „Bika” vendéglőben társas vacsorát rendeztek, mely után látogatott volt.

— Az urnapi körmenet tegnapelőtt kezdődött a közgyűlés után, melynek jelenlétében tartott meg. Az utazók friss füvel voltak behintve. A menet igen szép volt Fatona-ság egy zászlajlaj vonult ki ünnepi díszben. Gyászjelentés. Id. nagy-kállói Kállay Ákos és neje Lánér Ilona; valamint gyermekei: ifj. nagy-kállói Kállay Ákos, rórn. katib. áldozat, Viola, Babóthy Oliverné, Szeréna, Juliska, Lucia és Béla testvérei; Ugy Kassay Odón és Tibor gyermekei nevében, fájdalmas szívvel tudatják, hön szeretett leányok, illetőleg testvérek és édes anyjuk özvegy Kassay Odónné, nagy-kállói Kállay Ilonának, élele 25-ik évében, 10 havi hosszas szenvedés — a halotti szentségek átjatos feltevéle — után, f. hó 25-én délután 5 órakor, végelegyűlésben történt gyásos elhunytát. A boldogult hmvai folyó hó 27-kén, délután 4 órakor fogtak a rórn. katib. egyház szertartása mellett a nagy-kállói sírkertben örök nyugalomra tétemi. Az eszenvedő szent miséáldozat N.-Kállóban és Orson, folyó évi június hó 1-őjén fog megtartani. Nagy-Kálló, 1880, május hó 26-kén. Béke és áldás lengjen a sok szenvedett hmvai felett.

— Uj czég. Egy házunk beküldött körlevélből értesültünk, hogy Herczka P. eddigi tiszteletben társul Tereit vette, a város erután Heroska P. és Térey lesz az újlet törvényesen bejegyzett czégre.

— A tanítók értekezlete. A debreczeni utozai elemi tanítók, május 27-én d. n. értekezletet tartván, ismét Kállay István tanító ur értekezett a „Vasár” című szemleletti kép megismertetéséhez vezető kérdések alkotsárol, ugyanakkor értekezett a személyes névadás és birtokroszások betanítása módjáról.

— Egyik szélesösgéből a másikba esik az időjárás. A mult heten hideg volt, — most pedig a forróság kezd kiállhatlan lenni. — A meteorológiai intézetek különben tartós meleg időt jósolnak ezutánra.

— A majális vége. Miskolcraon nagy feltűnést kelt az ifju Polnisz, a város egyik malom bérője nevének vegzetes tette, ki vasárnap virradóra a kertben szíven lőtte magát. Még szombaton künt volt a liecumai ifjuság majálisán, de mivel férje akarata ellenére ment ki, ebből hasa érkezte után vizsaly fejlődött ki közöttük. A szerencsétlen nő még él, de életéhez nem sok reményt fűznek orvosi.

— A tombolajáték, mely tegnapelőtt a nagyerdőn tartottott, meglehetősen sikerült, noha a tombola jegyek nem kelttek el oly nagy mennyiségben mint más alkalommal.

— Lővészet. A május hó 27-én tartott lővészet eredménye: Bevétel 9 ft. 6 kr. kiadás 9 ft. 16 kr., maradvány 56 kr. Díjat nyertek: Fodor József legjobb mély lövéssel 1 db. 2 fros tallért, Budaházy Miklós legjobb körölövessel 1 db. 1 fros tallért.

— Ma lesz a főiskolai tűzoltó egylet becsamajálisa. Az ifjuság ma egész nap sürgött forgott; a sátorot szépen felidúsították. Az idő gyönyörű, a kedv az vigaloma.

— A debreczeni iparos ifjuság önképző és betegegyűlése egyletének tagjai, az egylet pénztára javára holnap vasárnap este a városi színházban műkedvelői előadást rendeznek; adatik ez alkalommal Tóth Kálmán kitűnő vigjátéka: „Nők a salkotmányban”. Debreczen városában az iparos ifjuság egylete az, mely a többi egylet közül királdog életjét az ad ma-

